

Otázky pro výchovu svědomí dospělého člověka

Kdo jsem?

Jaké mám vlohy, za které jsem odpovědný Bohu a bratřím? Užívám svých schopností a nabízených možností? Zním své nedostatky? Má můj Život orientaci, cíl, základní ideu? Směřuji k ní? Jaké zvláštní úkoly mi svěřil Bůh? (otcovství, mateřství, bratrství, sesterství, přátelství, prostředí, zaměstnání) Které jsou mé chybné základní postoje? (nenávisť, žárlivost, citlivost, hněvivost pýcha a její různé formy: mít vždy pravdu a poslední slovo, ješitnost, domýšlivost, vyvyšování se nad druhé, ponižování druhých atd. smyslovost, nesvornost, hašteřivost, podezíravost, lakota, náládovost, nechuť k lidem, neumět odpustit a zapomenout).

Sobectví a sebestřednost. Jaké jsou mé první reakce? Dovedu je ovládnout?

Kdy je kořen mých chyb? Dokáží toto: radost, pokoj, shovívavost, vlídnost, dobrota, věrnost, zdrženlivost (*Gal 5, 22*)

Jaké lásky jsem schopen? Jaké jsou sklony mé mysli? (skepse, neobjektivnost, lehkomyšlnost, neodpovědnost)

Jaké jsou stavy mé vůle (nerozhodnost, slabost, úzkostlivost, lhostejnost)? Jaké jsou stavy mého citového života (tvrdost, sentimentálnost, plané snění, sklon sobě nalhávat a sebe ospravedlňovat)? Jaké jsou základní stavy a chování v duchovním životě (opravdovost, farizejství, sebetřýznění, nechuť k askezi)? Jaké jsou mé denní postoje k přímosti a pravdě? Jak čelím zvráceným postojům strachu a lži? Jsem přímý a pravdivý v osobním styku? Jsem beze strachu a lži ve společenském styku? Dovedu opustit divadlo, film, přednášku, odložit knihu, pokud šíří lež, nestoudnost, urážky?

Dovedu využít všech zákonných prostředků na obranu pravdy (kádrování, hlasování)? Nestrpím polopravdu a obcházení pravdy? Jaká je má důvěra v Boha i v sebe?

Můj postoj k Bohu, Kristu, Duchu Svatému, k Církvi

Když necítím, že Boha miluji nade vše, kladu jej alespoň nade vše? Uznávám jej Pánem života, jako právo, jeho svatost? Víím o jeho lásce? Jde mi o Boží věc? Jak je to s mou vírou? S modlitbou? Jak se chovám v pochybnostech a krizi víry? Nejsou mé povrchní formy zbožnosti pohoršením druhých? Miluji alespoň chvíli ticha? Jsem ochoten k oběti? Jak jsem silný v důvěře v Boha a v naději? Nejsem ustaraný, uhoněný křesťan? Nehledám vnější zaměstnanost, abych unikl Bohu? Jak se chovám v nemoci, bezmoci, neúspěchu. Jaké je mé spojení s Kristem a Duchem svatým? Co je mi Boží slovo? Svátosti? Vzpomenu si alespoň někdy na své křestní zasvěcení Bohu? Co je mi Církev? Jak žiji tajemství svého včlenění v Kristovo tajemné tělo? Jak buduji Církev? V rodině, bydlišti, pracovišti? Toužím po skutečném společenství? Jak prožívám společné slavnosti? Liturgii? Není mi milejší stáhnout se, stát stranou. Jaký je můj postoj k jinověrcům? Pamatuji na papeže, biskupy, kněze, řeholní stav?

Mám zájem o život Církve zde i jinde? Jak dalece si připouštím svou osobní spoluzodpovědnost za pravdu, víru, morálku, Církev? Nejsem v pokušení se povyšovat? Nebo naopak? Uvědomuji si, jak nedokonale plním závazky své víry?

Mé lidské postoje (ke druhým)

Jaká je má úcta k druhým? Vážím si jejich svobody? Dovedu jim naslouchat? Jakou mám ochotu do nich se vžít? Jaké jsou mé myšlenky o druhých? Má slova? Mé činy? Jaká je má trpělivost s druhými? Dovedu snášet jejich chyby? Nezveličuji nebo naopak: nejsem slepý a hluchý ke všemu dobrému i zlému? Jsem ochoten se od druhých ustavičně učit krásným věcem a postojům? Má pozornost, ochota k druhým?

Rodinný život. Na prvním místě je úcta a láska mezi manžely, na druhém místě láska a úcta k dětem. Manželství je vztah, ani ne tak stav - a tento vztah je nutno stále a stále tvořit, jinak odumře. Vůči dětem: nejdříve psychicko-tělesná blízkost, pak laskavé vedení, potom tichá pomoc, potom partnerství (přátelství).

Můj osobní život

Jak vypadá můj denní pořádek? Pořádek v mých věcech? Obojí je základem řádu! Má sebevláda! Kde otročím svému sobectví! Mé koníčky - ob stojí před odpovědností? Jak hospodařím s časem? Umím si udělat čas na sebe, na děti, ženu, manžela, na druhé? Starám se, abych byl duchovně „fit“ (nálady, rozmrzelost, zakrnění duchovní, duševní, kulturní, tělesné)? Dovedu dělat radost? Umím být vděčný? Jak umím přijímat? Jak vypadá má práce? Je na mne spolehnutí? Jsem stálý ve svých vztazích? Mám pravou úctu k sobě? Jsem proti bezpáteřnosti, patolízalství, zradě, zbabělosti, zištnosti, ctižádostivosti? Kam mě Bůh vede? Co na mě chce? Není čas, abych ze snu povstal, abych žil novým životem? Nepřišel můj den, má chvíle, nějaké větší nebo menší konverze? Co mne nejvíc tlačí? Co bych nejraději odstranil? Co bych opravdu chtěl? Není teď pro mne „čas příhodný“ k nějakému činu? Budu stále balancovat? Mám zůstat stále tím starým člověkem? Budu ustupovat před svou slabostí, zbabělostí, rozpolceností? Čím je tvá bída větší, tím je větší láska Kristova k tobě, neboť přišel ne kvůli „spravedlivým“, ale kvůli hříšníkům, kvůli tobě. Jeho síla je nekonečně větší než tvá bída. V něm můžeš všechno. Věř, on pomůže tvé nevěře! Čím více je v tobě slabosti, tím více roste v tobě Boží síla, když se jí otevřeš, v pokoře, lítosti, touze.

Tyto otázky jsou velice všeobecné. Hledej, co v nich pro tebe ještě není obsaženo. Najdi si své otázky „šité na tělo“. Nepřemýšlej, co tam není o druhých. Teď mysl jen na sebe. Co nenajdeš, přidej si. Nebuď se sebou nikdy spokojený. Ale také nedramatizuj. Buď pravdivý. Ani se do nekonečna nevymlouvej, ani do nekonečna neobviňuj - ztratil bys energii k činu.

1. Snažil jsem se milovat Boha celý svým srdcem, celou duší, všemi silami?
2. Viděl jsem Ježíše v každém bližním, který šel kolem mne?
3. Snažil jsem se uskutečňovat závěť Kristovu tím, že jsem vytvářel jednotu s okolím, v němž jsem žil? (*Jan 17.21*)
4. Uskutečňoval jsem s bratřími nové přikázání a byl jsem ochoten pro ně zemřít? (*Jan 17.21*)
5. Dával jsem přednost jednotě s bratřími, která mne ujišťuje o přítomnosti Ježíšově mezi námi, před každou svojí činností ať duševní nebo tělesnou?
6. Miloval jsem vždy opuštěného Ježíše, když se mi ukázal, jako někomu, jemuž jsem zasvětil život?
7. Viděl jsem jej v duších, které jsou shrbeny pod tíhou chyb, zklamání, které jsou bez života, jimž chybí Bůh, a jsou v hříších, nebo odloučeny od Boha?
8. Měl jsem při svých modlitbách a při své činnosti na zřeteli onu část mystického těla Kristova, která je zasažena chybami, mezerami a schizmatem a zaměřil jsem své modlitby a svou činnost zcela na tu jeho část, která mi byla svěřena?